

SYNODY I KOLEKCJE PRAW

Tom IV

Dokumenty synodów od 381 do 431 roku

Układ i opracowanie

Arkadiusz Baron

Henryk Pietras SJ

Wydawnictwo WAM

Kraków 2010

SPIS TREŚCI

INTRODUCTION.....	V
1. Chronological, geographical and thematic scope.....	V
2. A short history of the editions of synodical texts and canonical collections.....	VI
3. The present volume.....	VIII
WPROWADZENIE.....	XI
1. Zakres czasowy, tematyczny i geograficzny.....	XI
2. Krótka historia wydań tekstów synodalnych oraz kolekcji praw.....	XII
3. Obecne wydanie.....	XIV
ELENCHUS SYNODORUM Lat.-Pol.....	XVII
ELENCHUS SYNODORUM Pol.-Lat.....	XIX
SIGLA BIBLICA.....	XXI
Vetus Testamentum.....	XXI
Novum Testamentum.....	XXII
SIGLA TESTIUM.....	XXV
SIGLA COMMUNIA.....	XXVIII
BIBLIOGRAPHIA CHRONOLOGICA.....	XXIX
Fontes.....	XXIX
Studia.....	XXXI

DOKUMENTY SYNODÓW OD 381 DO 431 ROKU

Akwilea (3 września 381) ¹ : potwierdzenie <i>credo</i> z Nicei (381); w sprawie Palladiusza i Sekundiana, oskarżonych o arianizm.....	1
Akta synodu akwilejskiego za czasów papieża Damazego I.....	1
Potępienie Palladiusza przez poszczególnych Ojców.....	19
Sekundian, zapytany czy uznać Chrystusa za prawdziwego Boga, stał się wykić, podobnie jak Palladiusz.....	21

Mediolan (381): prawdopodobnie jest to synod tożsamy z synodem w Akwilei (381).....	24
Konstantynopol (382): w sprawie Paolina z Antiochii i Maksyma Cynika.....	24
<i>List synodu Konstantynopolińskiego do papieża Damazego i biskupów Zachodu</i> in: Theodoretus, HE, V, 9.....	24
Rzym (382): Rzym nie uznaje prymatu Kościoła w Konstantynopolu na Wschodzie; synod podaje kanon Pisma Świętego.	29
Z synodu rzymskiego za papieża Damazego wyjaśnienie wiary.....	29
Antiochia (383): przeciwko mesalianom.....	34
Syde (383-384): Amfiloch z Ikonium zebrał synod, by potępić mesalian, których wcześniej potępiono w Antiochii.	34
Konstantynopol (czerwiec 383): w sprawie pneumatomachów i arian.	34
Bordeaux (384-385): przeciwko Pryscylianowi i Instancjuszowi.....	34
Sulpicjusz Sewer, <i>Chronicorum libri II</i> , 49-50	34
Prosper z Akwitanii, <i>Epitoma Chronicon</i> , n. 1187.....	35
Rzym (385): w sprawach dyscyplinarnych.....	35
List Syrycjusza do Himeriusza, biskupa Tarragony	35
Trewir (385-386): potępienie Itacjusza.	44
Sulpicjusz Sewer, <i>Dialog II [II]</i> , 11, 2 – 13, 6	44
Rzym (6 stycznia 386): w sprawach dyscyplinarnych.....	46
[Kanony z listu papieża Syrycjusza do biskupów Afryki]	46
Leptis (386): mowa o mieście w Libii albo w prowincji Bizacena; przyjęte na synodzie kanony wysłano papieżowi Syrycjuszowi (384-399).....	47
Antiochia (388-389): synod zakazał synom bpa Marcelego z Apamei w Syrii – zabitego w trakcie wykonywania cesarskiego rozkazu burzenia świątyń pogańskich – zemsty na sprawcach.....	47
Kartagina (389): Synod prowincji przygotowujący synod plenarny Afryki na rok 390.	47
Kartagina (II) (16 czerwca 390): zbiór kanonów doktrynalnych i dyscyplinarnych.	47

[<i>Acta synodu w Kartaginie w 390 roku</i>]	47
Rzym (ok. 390): przeciwko Jowinianowi	53
Mediolan (390) (?): o schizmie po skazaniu na śmierć Pryscyliana	53
Sangarum w Bitynii (391): synod nowacjan o dacie Wielkanocy	53
Kapua (392): o schizmie w Antiochii; w sprawie dziewictwa Maryi	53
I. <i>List Ambrożego do Teofila</i>	53
II. <i>List o rozśądzeniu sprawy Bonozusana podstawie dekretu synodu w Kapui</i>	55
Tessaloniki (ok. 392): w tej samej sprawie, co synod w Kapui (392); nad synodem czuwał z dala Ambroża z Mediolanu	57
Cabarsussi (393): synod maksymianistów	57
<i>List synodu donatystów-maksymianistów odbytego w Cabarsussi w 393 r. : Przeciwko donatyście Primianowi z Kartaginy (Na podstawie: Augustyn, Enarrationes in Psalmos 36, 20)</i>	57
Hippona (8 października 393): sprawy dyscyplinarne	60
[I. <i>Pięć kanonów wydanych w CCL</i>]	60
[II. <i>Dwa kanony z synodu Kartagińskiego z 525</i>]	62
Bagaï w Numidii (24 kwietnia 394): synod donatystów w obronie Primiana, a przeciwko Maksymianowi	64
Sentencja 310 biskupów donatystów ogłoszona na synodzie w Bagaïw obronie Primiana a przeciwko Maksymianowi i jego konsekratorom i zwolennikom	64
Kartagina (16 czerwca 394): ustanowienie delegatów na synod w Hadrumetum	66
Notatka z synodu kartagińskiego, 16 czerwca 394	66
Hadrumetum (394)	66
Konstantynopol (wrzesień 394): odwoływać biskupów może tylko synod	67
Nîmes (1 października 396): w sprawach dyscyplinarnych; przeciwko herezji Pryscyliana oraz schizmie Itacjusza i Feliksa z Trewiru	69
Początek świętego synodu, zebranego w Nîmes 1 października za konsulatu augustów Arkadiusza i Honoriusza	69

Kartagina (26 czerwca 397): zabroniono biskupom podróży morskich bez listów polecających metropolity.....	71
Notatka z synodu kartagińskiego 26 czerwca 397	71
Kartagina (III) (13 i 28 sierpnia 397): ustalono kanony własne oraz prawdopodobnie <i>Breviarium Hipponense</i>	71
I. <i>List Aureliusza i Mizoniusza do biskupów Numidii i Mauretanii</i>	71
II. Nicejskie wyznanie wiary.....	72
III. Kanony [synodu w Hipponie] nie przyjęte do <i>Breviarium</i>	73
IV. <i>Breviarium Hipponense</i>	73
V. Kanony dodane do <i>Breviarium Hipponense</i>	81
(na tym synodzie podczas sesji 28 sierpnia 397; <i>RECarth</i> 49; <i>Carthago III in CollHisp</i> 39-40)	81
(Synod w Kartaginie, 13 września 401; <i>RECarth</i> 72).....	82
VI. <i>Synod Kartagiński, 28 sierpnia 397, według RECarth 34-56</i>	83
VII. [<i>Synod Kartagiński III według Kolekcji Hiszpańskiej</i>]	92
Turyń (22 września 398): przewodniczy Symplicjan z Mediolanu; o władzy biskupów po cywilnym tworzeniu nowych prowincji	99
Święty synod zebrany w Turynie 22 września i odbyty przez umiłowanych braci ustanowionych w Galiach i pięciu prowincjach.....	99
Kartagina (27 IV 399): dyskutowano o prawie azylu w kościołach.....	102
Notatka z synodu kartagińskiego 27 kwietnia 399.....	102
Saliq, Seleucia-Ctesifonte (399): Izaak Kajumas wybrany biskupem.	102
Aleksandria (ok. 399-400): przeciwko orygenistom.	102
List synodalny Teofila do biskupów Palestyny i Cypru.....	102
Cypr (399/400): przeciwko orygenistom.....	109
Jerozolima (399/400): przeciwko orygenistom.....	109
Odpowiedź synodu jerozolimskiego na list synodalny Teofila	109
Laodycea we Frygii (koniec IV wieku): w sprawach dyscypliny kościelnej..	110
<i>Kanony synodu w Laodycei</i>	110
Konstantynopol (ok. 400): w sprawie bpa Antonina z Efezu, oskarżonego o symoniackie święcenia.....	120
Toledo I (ok. 400): przeciwko pryscylianom; kanony dyscyplinarne i dogmatyczne.....	120

I. [Konstytucja pierwszego synodu w Toledo (397-400)].....	120
[II. Reguła wiary].....	126
[III. Anatematyzmy].....	128
[IV. Początek wyznań wiary złożonych na synodzie w Toledo przeciwko sekcje Pryscyliana].....	130
V. Kopia dokumentu końcowego przeniesionego z akt.....	131
Efez (400/401): wybór biskupa.....	133
Rzym (400): w sprawie donatystów.....	133
Kartagina (15/16 czerwca 401): w sprawie donatystów.....	134
Notatka z obrad synodu kartagińskiego 16 czerwca 401.....	134
Kartagina (13 września 401): w sprawach dyscyplinarnych.....	138
Notatka z obrad synodu kartagińskiego 13 września 401.....	138
Kartagina V (401): synod kartagiński piąty według Kolekcji Hiszpańskiej, którego kanony zaczerpnięte zostały z różnych synodów.....	144
[Kanony piątego synodu w Kartaginie].....	144
Cypr (ca. 401): przeciw Orygenesowi.....	145
Milevi (27 sierpnia 402): w sprawach dyscyplinarnych.....	145
Notatka z obrad synodu w Milevi 27 sierpnia 402.....	145
Kartagina (25 sierpnia 403): synod plenarny Afryki.....	148
Notatka o synodzie kartagińskim z 25 sierpnia 403.....	148
Ad quercum (Pod dębem) (wrzesień 403): w sprawie Jana Chryzostoma....	151
Focjusz, <i>Biblioteka</i> 59.....	151
Kartagina (16 czerwca 404): synod plenarny Afryki przeciw donatystom....	155
Notatka o synodzie kartagińskim z 16 czerwca 404.....	155
Rzym (405): przeciwko wyrokowi synodu Pod dębem (403).....	157
Kartagina (23 sierpnia 405): synod plenarny Afryki w sprawie donatystów..	158
Notatka o synodzie kartagińskim z 23 sierpnia 405.....	158
Kartagina (13 czerwca 407): synod plenarny w sprawie dyscypliny kościelnej.....	158
Notatka o synodzie kartagińskim z 13 czerwca 407.....	158

Kartagina (16 czerwca 408): synod przeciw poganom i heretykom.	163
Notatka o synodzie kartagińskim z 16 czerwca 408.	163
Kartagina (13 października 408): synod przeciw poganom i heretykom.	163
Notatka o synodzie kartagińskim z 13 października 408.	163
Kartagina (15 czerwca 409): synod prowincjalny o homagium dla biskupa. .	164
<i>Notatka o synodzie kartagińskim z 15 czerwca 409</i>	164
Saliq, Seleucja-Ktezyfon (1 lutego 410): zatwierdzenie kanonów nicejskich. 164	
<i>[Akta synodu Mār 'Ishāqa]</i>	164
<i>Wyznanie wiary trzystu osiemnastu biskupów.</i>	171
Dwadzieścia jeden kanonów przyjętych na synodzie	171
Kartagina (14 czerwca 410): synod plenarny przeciw donatystom.	184
Notatka o synodzie kartagińskim z 14 czerwca 410.	184
Ptolemaide (411): zebranie biskupa z miejscowym klerem, ekskomunika prefekta Andronika.	185
Kartagina (411): w sprawie pelagianina Celestiusza.	185
I. Marius Mercator <i>Commonitorium aliud Contra Pelagianos</i> , I, 2, 1-14 lub: <i>Commonitorium super nomine Coelestii</i> , I-IV.	185
II. Augustyn, <i>O lasce i grzechu pierwotnym</i> , II, 3-4.	191
Konstantina/Cirta (412): w sprawie donatystów.	193
Augustyn, <i>List 141</i>	193
Kartagina (414-419): synod donatystyczny.....	199
Macedonia (414): synod prowincjalny w sprawie relacji ze Stolicą Rzymską. 199	
Diospolis (Lidda) (415): w sprawie Pelagiusza.	199
I. Augustyn, <i>Przeciw Julianowi</i> I, V, 19 (PSP 19/1, 98).	199
II. Augustyn, <i>Dzieje procesu Pelagiusza</i> , 16. 20-33. 42-45. 62-65	200
III. <i>Pismo przeciwko błędom Pelagiusza, z Listu 186 Augustyna,</i> <i>nn. 31-33, Do Paulina</i>	216
Kartagina (416): w sprawie Pelagiusza i Celestiusza.	220
Augustyn, <i>List 175</i>	220
Milevi (416); synod antypelagiański.	224
I. Augustyn, <i>List 176</i>	224
II. <i>Kanony z kolekcji hiszpańskiej.</i>	227

Rzym (27 stycznia 417): synod antypelagiański (?)	235
Konstantynopol (czerwiec 417): synod antypelagiański pod przewodnictwem bpa Attyka	236
Rzym (lato 417): synod za papieża Zozyma (417-418) – potwierdzenie ortodok- syjności Celestiusza	236
Zozym, <i>Epist.</i> 3	236
Kartagina (koniec roku 417): synod antypelagiański	240
Sufetula w Byzacenie (ca. 417)	240
<i>Breviatio Ferrandi</i> , 2	240
Marazana w Byzacenie (ca. 417/418)	240
<i>Breviatio Ferrandi</i> 44. 76. 127. 220.	240
Thusdrum (ca. 417/418): synod prowincji Byzacena	241
<i>Breviatio Ferrandi</i> 76. 77	241
Thelepta w Byzacenie (24 lutego 418): w sprawie listu papieża Syrycjusza	241
Synod Theleński po jedenastym konsulacie najdostojniejszego Honoriusza i drugim Konstancjusza, 24 lutego	241
Thenae w Byzacenie (ok. 418)	245
<i>Breviatio Ferrandi</i> 61, 76, 194	245
Septimunicum w Byzacenie (418): synod prowincjalny	245
<i>Breviatio Ferrandi</i> : 11, 56, 139, 212, 215.	245
Macri w Byzacenie (ok. 418)	246
<i>Breviatio Ferrandi</i> 11, 23	246
Kartagina (1 maja 418): synod plenarny z udziałem ponad 200 biskupów, w sprawie pelagianizmu i donatyzmu	246
Notatka z synodu kartagińskiego z 1 maja 418	246
Rzym (418)?: prawdopodobny synod w sprawie Pelagiusza i Celestiusza zwołany po otrzymaniu listu z Kartaginy (417). Po synodzie papież Zozym napisał <i>Epistola tractatoria</i>	253
Byzacena (418): synod prowincji w sprawie sądenia duchownych	253
Zozym, <i>List XVI</i>	253

Kartagina (koniec roku 418): o synodzie wspomina synod w Kartaginie (25-30 maja 419), <i>Epist. ad Bonifacium</i> , 5.	254
Ravenna (419): w sprawie wyboru papieża Bonifacego.	254
Korynt (419): w sprawie biskupa Perigenusa.	254
Kartagina (25-30 maja 419): synod plenarny Afryki z udziałem 217 biskupów pod przewodnictwem Aureliana; zajęto się sprawą prezbytera Apiariusza; kanonami przesłanymi z Rzymu jako kanony Soboru Nicejskiego I oraz sprawami dyscyplinarnymi.	254
I/A. <i>Akta sesji z 25 maja [419]</i>	255
I/B. <i>Kanonny w związku ze sprawą Apiariusza</i>	259
II. <i>List do Bonifacego (26 maja 419)</i>	269
III. <i>Odpowiedzi biskupów Cyryla i Attyka do synodu afrykańskiego</i>	272
IV. <i>Sesja z 30 maja [419]</i>	274
Valence d'Agen (419): w sprawie biskupa Maksyma.	276
Bonifacy I (418-422), <i>List 32: Do biskupów Galii. O biskupie Maksymie oskarżonym o różne przestępstwa</i>	276
Saliq , Seleucja-Ktezyfon (420): potwierdzenie synodu z 410 i o jedności Kościoła.	277
[<i>Akta synodu Mār Jahballahā I</i>]	277
Kartagina (13 czerwca 421): potwierdzenie kanonów wcześniejszych synodów.	284
Numidia (423)?: synod Augustyna; złożenie bpa Antoniego z Fussale.	284
Cilicia (423): potępienie Juliana i pelagianizmu.	284
Saliq , Seleucja-Ktezyfon (424): synod 36 biskupów perskich; zdecydowano o oddzieleniu się od wpływów Kościoła cesarskiego, podkreślając autorytet ich katolikosy, jako jedyne go prawdziwego następcy Piotra Apostoła oraz zastępcy Chrystusa na ziemi. Od decyzji patriarchy nie można się było odwoływać. Dokumenty synodu potwierdzają patriarchalną strukturę Kościoła w Persji na przełomie IV i V wieku.	284
[<i>Akta synodu Mār Dadišō</i>]	284
Kartagina (424/425) (synod XX): z synodu zachował się kanon przyjęty na synodzie w Kartaginie w 525 roku oraz list do papieża Celestyna I w sprawie Apiariusza, który nielegalnie odwoływał się do biskupa Rzymu.	294

I. [Zachowany kanon synodu w Kartaginie w 424/425].....	294
II. List Synodu Afrykańskiego do papieża Celestynabiskupa Rzymu.....	295
Antiochia (424 vel 416?): synod antypelagiański, zwołany przez patriarchę Teodota.....	297
Konstantynopol (28 lutego 426): potępienie mesalian	298
Focjusz, <i>Biblioteka</i> , 52 [13a].....	298
Hippona (26 września 426): synod diecezjalny.....	298
Augustyn, <i>List</i> 213: Dokumenty kościelne	298
Kartagina (426)?: w sprawie Leporiusza.....	302
I. Dokument stwierdzający poprawę, czyli zadośćuczynienie Leporiusza, mnicha i prezbitera	302
II. Augustyn, <i>List</i> 219	310
Hippona (24 września 427): potwierdzenie kanonów poprzednich synodów..	312
[<i>Dokumenty synodu w Hipponie z 24 września 427</i>].....	312
Konstantynopol (429): synod Nestoriusza.....	314
Troyes (429): przeciwko pelagianom.....	314
Rzym (11 sierpnia 430): synod przeciwko Nestoriuszowi.....	315
I. Celestyn, List 9 [11], <i>Do biskupa Cyryla Aleksandryjskiego</i>	315
II. Celestyn, List 10 [13], <i>Do Nestoriusza</i>	320
III. Celestyn, List 11 [XIV]: <i>Do duchowieństwa katolickiego ludu w Konstantynopolu</i>	333
IV. Celestyn, List 12 [XII]: <i>Do Jana</i>	348
Aleksandria (3 listopada 430): w sprawie Nestoriusza.....	351
I. <i>Trzeci list Cyryla do Nestoriusza</i>	351
II. [«Anatematyzmy Cyryla»]	360
St. Albans (Verulamium) w Anglii (Verlam-Caster) (430)?: przypuszczalny synod antypelagiański	361
SOBÓR EFESKI (22 czerwca – 31 lipca 431) – DSP 1, 99-189.....	361
Indeks biblijny	725
Indeks dokumentów prawnych Kościoła	733

Indeks pisarzy	741
Indeks imion własnych	745
Indeks alfabetyczny synodów	757
Indeks rzeczowy	759
Conspectus materiae	773
Spis treści	783